

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΑΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΤΑΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΑΣ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ.

ΠΑΝΣΕΒΑΣΤΑ καὶ ἁγιά εἰσι πάντα τὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ προστάγματα, πλὴν τινὰ ἐξ αὐτῶν φαίνονται, πολλὰ δυσκολοπαράδεκτα· συμβαίνει δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ οὐδόλως κατανοοῦμεν, ποῖον ἔχουσι σκοπὸν καὶ τέλος· ὅστις δὲ καταλάβῃ ἐντελῶς τὸν σκοπὸν αὐτῶν, ἐκείνος μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ὑποδέχεται καὶ φυλάττει αὐτὰ μετὰ πάσης ἀκριβείας. « Τῷ θέλοντί σοι, λέγει » ὁ Κύριος, κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου

» λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον. » Τοῦτό ἐστι δυσπαράδεκτον· τίς τοῦτο σέργει; ἐκείνος ζητεῖ παρ' ἐμοῦ τὸν χιτῶνά μου, καὶ θέλει, ἵνα περὶ τούτου φέρῃ με εἰς τὸ κριτήριον, ἐγὼ δὲ χρέος ἔχω, ἵνα δώσω αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιόν μου, ὅπως ἂν φύγῃ τὴν κρίσιν; Ὁ ἀπόστολος Παῦλος περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως λαλῶν, καὶ ὑπομνηματίζων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὰ λόγια, εἶπε φανερά, ὅτι τὸ κρισολόγημά ἐστιν ἥττημα,

1. Κορ. 6. ἤγουν ἀμάρτημα. « Ἦδη μὲν οὖν ὅλως
7. » ἥττημα ἐν ὑμῖν ἐστίν, ὅτι κρίματα ἔχετε
» μεθ' ἑαυτῶν. » Ἐπειτα ἐλέγχει τοὺς ἔ-
χοντας κρίματα, τουτέστι κρισολογίας·
διὰ τί, λέγει, οὐ προκρίνετε, ἵνα ἀδικηθῆτε
καὶ στερηθῆτε τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν, ἀλλ'
» ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε τοὺς
ἄλλους, καὶ μάλιστα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν;
8. « Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐ-
» χὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ ὑμεῖς
» ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα
» ἀδελφοὺς; » Δύσκολον, ναί, ἀληθῶς, δύ-
σκολον φαίνεται, ἕως ἂν καταλάβῃς διὰ
ποῖον σκοπὸν καὶ τέλος ἐμποδίζει ὁ θεὸς
τάς κρισολογίας.

Ὁ σκοπὸς, ἀδελφοί, τούτου τοῦ προ-
στάγματός ἐστι θεοῦ ἔλεος· γνωρίζει ὁ θε-
ὸς, ὅτι καὶ εἰς τοὺς ἐνάγοντας εἰς τὰ κρι-
τήρια καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κριτὰς συμβαί-
νει βλάβη, πᾶσαν πρόσκαιρον ζημίαν ὑ-
περβαίνουσα· διὸ ἐλεῶν τὸ πλάσμα αὐτοῦ
ὡς φιλόανθρωπος, παραγγέλλει εἰς τοὺς ἐ-
ναγομένους, ἵνα πᾶσαν κοσμικὴν ζημίαν
ὑποφέρωσιν, ὅπως μὴ γένωνται τῶν ἀμαρ-
τιῶν συναίτιοι, ἀπαλλάξωσι δὲ καὶ τοὺς
ἐνάγοντας καὶ τοὺς κριτὰς ἀπὸ τοῦ πλήθους
τῶν ἀμαρτιῶν καὶ ἀπὸ τῆς αἰωνίου κατα-
κρίσεως· διότι καὶ οἱ ἐνάγοντες εἰς τὰ κρι-
τήρια, καὶ αὐτοὶ οἱ κριταὶ εὐκόλως περι-
πίπτουσιν εἰς μεγάλα καὶ φρικτὰ ἀμαρ-
τήματα. Ἀπέδειξε τοῦτο ἐμφανέστα ἡ σή-
μερον ἀναγνωσθεῖσα ἱστορία τῶν ἐναγαγόν-
των τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς τὸ κρι-
τήριον τῶν ἀρχόντων τῶν Φιλιππησίων.

Πόσον μεγάλη καὶ θεομίσητα ἀμαρτή-
ματὰ εἰσι τὸ ψεῦδος, ἡ συκοφαντία καὶ ἡ
ὑπόκρισις, τόσον φανερόν ἐστίν, ὥστε οὐ-
δεμιᾶς ἀποδείξεως ἔχει χροίαν· ἀκουσον δὲ
πῶς οἱ ἐνάγοντες εἰς τὴν κρίσιν τὸν Παῦ-
λον καὶ τὸν Σίλαν καὶ ψεύδονται καὶ συκο-
φαντοῦσι καὶ ὑποκρίνονται. Ἡ δούλη, ἡ
ἔχουσα τὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνος ἐμάντευεν,
ἐκ δὲ τῆς μαντείας οἱ κύριοι αὐτῆς ἐκέρ-
δαινον πολλά ἀργύρια· ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σί-
λας ἐδίωξαν τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς δούλης·
ὄθεν ἡ μαντεία ἔπαυσεν, οἱ δὲ κύριοι τῆς
δούλης ἐστερήθησαν τοῦ κέρδους. Τοῦτό
ἐστίν ὅλη τῆς ὑποθέσεως ἡ ἀλήθεια· ἀντι-
δὲ τῆς ἀληθείας ταύτης, ἰδοὺ τί λέγουσιν
οἱ κύριοι τῆς δούλης, ὅταν ἔφερον ἐνώπιον
τῶν κριτῶν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν·
« Καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατη-
» γοῖς εἶπον· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσ-
» σουσι ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρ-
» χοντες· καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη, ἃ οὐκ
» ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν,
» Ῥωμαίοις οὖσιν. » Ὡς ἀκούεις, ἄλλα
ἀντ' ἄλλων λέγουσι, καὶ σιωπῶσι μὲν τὴν
ἀλήθειαν, λαλοῦσι δὲ αὐθαδέστατα ἄκρατον
ψεῦδος· σημείωσαι δὲ, ὅτι τοῦτο οὐκ ἐστὶ
ψεῦδος ἀπλοῦν, ἀλλὰ συκοφαντία φρικτή.
« Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ταρασσουσιν ἡμῶν
» τὴν πόλιν. » Πῶς; ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σί-
λας, οἱ διδάσκαλοι τῆς εἰρήνης, ταραττοῦσι
τὴν πόλιν; Πῶς ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας κα-
ταγγέλλουσιν νόμους ἀπαραδέκτους εἰς τοὺς
Ῥωμαίους; ἀλλ' αὐτοὶ ἐδίδασκον τὴν με-
ταξὺ ἀλλήλων ἀγάπην, τὴν δικαιοσύνην,

Πραξ. 16.
20. 21.

τὴν πραότητα, τὴν ἀνεξικακίαν· ταῦτα δὲ οὐκ ἐδέχοντο οἱ Ῥωμαῖοι; τί ἐδίδασκεν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας; τὴν ὑπακοὴν πρὸς τοὺς βασιλεῖς, τὴν εὐλάβειαν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, τὴν πρὸς πάντας τιμὴν· ταῦτα δὲ ἦσαν τὰ ἔθνη τὰ ἀπαράδεκτα καὶ μὴ ἐνεργούμενα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων; ποῖον ἄλλο ψεῦδος τούτου φανερώτερον; ἢ ποία ἄλλη συκοφαντία ταύτης ὑπερτέρα; Βλέπε δὲ καὶ τὴν δολερὰν αὐτῶν ὑπόκρισιν· αὐτοὶ φλογίζονται ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, καὶ κατακαίονται ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς ἐκδικήσεως, ἐπειδὴ ἐστερήθησαν τοῦ κέρδους, μετασχηματίζουσι δὲ τὸν θυμὸν εἰς ζῆλον, καὶ τῆς ἐκδικήσεως τὸ πάθος εἰς ὑπεράσπισιν τῶν νόμων· αὐτοὶ εἰσιν ἐκδικηταὶ τῆς ἰδίας ζημίας, καὶ ἐμφανίζονται ὡς ὑπερασπισαὶ τῆς τοῦ γένους νομοθεσίας· αὐτοὶ εἰσι φιλάργυροι, καὶ ὑποκρίνονται, ὅτι εἰσὶ φιλοπάτριδες· πράγματι καὶ ἀληθείᾳ εἰσὶ παμπόνηροι, σχήματι δὲ καὶ λόγῳ φαίνονται πανάγαθοι.

Ἄλλ' ἀρὰ γε οὐχ εὐρίσκονται ἄχρι τῆς σήμερον ἄνθρωποι, οἵτινες, ἐνάγοντες τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰ κριτήρια, ψεύδονται ἐνώπιον τῶν κριτῶν, καὶ συκοφαντοῦσι τοὺς ἐναγομένους, καὶ ὑποκρίνονται ἀρετὴν καὶ ζῆλον, ἵνα βλάψωσι περισσότερον τοὺς ἐναγομένους; Γένοιτο Κύριε, ἵνα μηδεὶς ποτε πράξῃ ὅσα ἐποίησαν κατὰ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, οἱ κύριοι τῆς δούλης, τῆς ἐχούσης τὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνος.

Καὶ μὴ στοχασθῆτε, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ κριταὶ οὐ περιπίπτουσιν εὐκολὰ εἰς πολλὰ

καὶ μεγάλα ἁμαρτήματα· ἢ προσωποληψία περικυκλοῖ διαπαντὸς τῶν κριτῶν τὸν θρόνον, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δωροληψία, ἐφέλκουσαι καὶ ὑποσκελίζουσαι τοὺς κριτὰς εἰς τῆς ἀδικίας τὰ ἔργα. Βλέπει ὁ κριτὴς τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχὸν ἐνώπιον αὐτοῦ κρινομένους· ἢ ἐλπὶς τῆς ὑπὸ τοῦ πλουσίου ἀνταποδόσεως εἰσέρχεται εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἥτις εὐκολὰ πείθει αὐτόν, ἵνα δικαιώσῃ τὸν πλούσιον, κἂν διακρίνη, ὅτι ἐστὶ πταίστης, καὶ ἀδικήσῃ τὸν πτωχόν, κἂν γνωρίζῃ, ὅτι ἐστὶ ἀθῶος. Βλέπει ὁ κριτὴς τὸν ἀξιοματικὸν καὶ τὸν ἰδιώτην ἐνώπιον αὐτοῦ κρινομένους, φοβεῖται τοῦ ἀξιοματικοῦ τὸ πρόσωπον· ὁ δὲ φόβος βιάζει αὐτόν, ἵνα δικαιώσῃ τὸν ἀξιοματικὸν τὸν πταίστην, καὶ καταδικάσῃ τὸν ἰδιώτην τὸν ἀθῶον. Παρίστανται ἐνώπιον τοῦ κριτοῦ ὁ συγγενὴς καὶ ὁ ξένος, ἢ ὁ φίλος καὶ ὁ ἀγνώριστος· ἢ συγγενικὴ ἀγάπη καὶ ἢ φιλία κυριεύουσι τὴν καρδίαν τοῦ κριτοῦ, καὶ ἀναγκάζουσιν αὐτόν, ἵνα δικαιώσῃ τὸν συγγενῆ ἢ τὸν φίλον, κἂν οὐδὲν ἔχη δίκαιον, κατακρίνη δὲ τὸν ξένον ἢ τὸν ἀγνώριστον, κἂν αὐτὸς ἔχη πάντα τὰ δίκαια. Ἐὰν δὲ ἡ δωροληψία προχωρήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κριτοῦ, τίς δύναται παραστήσαι ὅσας αὐτὸς ποιεῖ ἀνομίας καὶ ἀδικίας; τότε γίνεται εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ καὶ τὸ μέλαν, λευκόν· καὶ τὸ πικρὸν, γλυκύν· καὶ τὸ σκότος, φῶς· ὅπερ ἐστὶ καὶ αὐτὸ τὸ ἀδικώτατον γίνεται δικαιοτάτον.

Τοῦτο δὲ πρὸς τούτοις περὶ τῶν κριτῶν ἐστὶ σημειώσεις ἄξιον, τουτέστιν, ὅτι τὸ

Ματθ. 20.
6.

αὐτὸ ἁμάρτημα μεγαλύνεται εἰς τοῦ κριτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ γίνεται πρόξενον πολλῶν ἁμαρτημάτων. Ἡ ἀμέλεια αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐστὶν ἁμαρτία. « Τὶ ὧδε ἐστήκατε ὄ-
» λην τὴν ἡμέραν ἀργοί; Οὕτως ἤλεγξεν ὁ Κύριος τοὺς ἀμελεῖς. Ἄλλ' ὅταν μὲν ἀμελῇ ὁ ἰδιώτης ἄνθρωπος, τότε ἑαυτὸν μόνον βλάπτει. Ὅταν δὲ ἀμελῇ ὁ κριτὴς, βλάπτει καὶ τοὺς ἄλλους, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀμελείας αὐτοῦ οὐδὲ οἱ κακοὶ παιδεύονται ἐν τῷ πρέποντι καιρῷ, οὐδὲ οἱ ἀδικούμενοι λυτροῦνται ταχέως τῆς δυναστείας καὶ ἀδικίας· ἐκ τούτου δὲ προάγεται τῶν κακῶν ὁ πολυπλασιασμός. Ἡ τρυφή ἐστὶν ἁμάρτημα δακρύων ἄξιον. « Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι,
» οἱ, λέγει ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος, κλαύσα-
» τε. Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐспа-
» ταλήσατε. » Πόσον δὲ μεγαλύνεται τῆς τρυφῆς ἢ ἁμαρτία, ὅταν ὁ μὲν κριτὴς σπαταλᾷ εἰς τὰς ἀβροδιαίτους τραπέζας, οἱ δὲ πταῖσται, μὴ παιδευόμενοι εὐθύς, καὶ χεῖρονες γίνονται, καὶ τοὺς ἄλλους βλάπτουσι; πόσον μεγαλύνεται ἡ ἁμαρτία τῆς τρυφῆς, ὅταν ὁ κριτὴς τρυφᾷ εἰς τὰ θέατρα, καὶ διανυκτερεύῃ εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰ παίγνια, οἱ δὲ κρινόμενοι, μάλιστα, ὅταν τύχῃσι πτωχοὶ καὶ ἄποροι, κατατρώχονται καὶ ἐξαφανίζονται, ἐγκαταλιμπάνοντες τὰς ἀναγκαίας αὐτῶν ὑπηρεσίας, καὶ ἐρχόμενοι καὶ ἐπανερχόμενοι καὶ παραμένοντες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ κριτοῦ, καὶ περιμένοντες, ἵνα αὐτὸς παύσῃ τὴν τρυφήν καὶ τὴν σπατάλην, ὅπως ἡ ὑπόθεσις αὐτῶν τέλος λάβῃ; Πόσας δὲ ἀδίκους τι-

Ἰακ. 5.
1, 5.

μωρίας προξενεῖ ὁ θυμὸς τοῦ κριτοῦ, πόσας ἀδικοκρισίας ὁ φθόνος αὐτοῦ καὶ τὸ μῖσος, πόσας παραλογίας καὶ δυναστείας καὶ ἀδικίας πᾶν ἄλλο τοῦ κριτοῦ πάθος;

Ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἱστορία σιωπᾷ πάντα τὰ ἄλλα ἁμαρτήματα τῶν κριτῶν τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, περιγράφει δὲ τὴν τούτων ἀδικοκρισίαν καὶ τὴν δυναστείαν. « Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν, εἶπεν ὁ
» Νικόδημος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, κρίνη
» τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ
» πρότερον, καὶ γινῶ, τί ποιεῖ; » Τοῦτον δὲ τὸν νόμον εἶχον οὐ μόνον οἱ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα εἶχον κριτὰς καὶ κριτήρια· μαρτυροῦσι τοῦτο τοῦ Κικέρωνος, τοῦ Δημοσθένους, τοῦ Αἰσχίνου αἰδημηγορίαι, δι' ὧν καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀπελογήθησαν κατὰ τῶν κατηγορῶν, ὁμοίως καὶ ὑπὲρ τῶν κατηγορηθέντων φίλων αὐτῶν. Οὐ μικρὰ δὲ μαρτυρία ἐστὶ καὶ τὸ κοινῶς φερόμενον ἀπόφθεγμα· « Μὴ δίκην δικάσης, πρὶν
» ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσης » Εἰς πᾶσαν κρίσιν ἀναγκαῖοί εἰσι πρὸς βεβαίωσιν τῆς κρινομένης ὑποθέσεως οἱ μάρτυρες· « Ἴνα
» ἐπὶ στόματος, εἶπεν ὁ Κύριος, δύο μαρ-
» τύρων ἢ τριῶν σταθῆ πᾶν ῥῆμα. » Ὅτι δὲ κοινός ἐστι καὶ οὗτος ὁ νόμος, φανερόν ἐστιν ἐκ τῶν δημηγοριῶν τῶν εἰρημένων ῥητόρων, οἵτινες ἐν αὐταῖς προσκαλοῦσι τοὺς μάρτυρας, ἵνα μαρτυρήσωσι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὑπ' αὐτῶν λεγομένων. Ποῖος δὲ κριτὴς δίκαιος πιστεύει εἰς ὅτι εἴπη ὁ κατήγορος, καὶ οὐ ζητεῖ τὰς πρεπούσας

Ἰωάν. 7.
51.

Ματθ. 19.
16.

μαρτυρίας; πρὸς τούτοις σημειώσατε, ὅτι ὅστις ἔχει ἐξουσίαν, ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν ἀνομίαν, οὐκ ἐμποδίζει δὲ αὐτήν, ἐκεῖνός ἐστιν ἔνοχος τῆς ἀνομίας ἐκείνης ἐπίσης, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ πράπτων αὐτήν.

Οἱ κατήγοροι τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα λέγουσιν ἐνώπιον τῶν κριτῶν, ὅτι αὐτοὶ ταραττοῦσι τὴν πόλιν, καὶ ὅτι διδάσκουσι νόμους ἀπαραδέκτους εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Οἱ δὲ ἄνομοι κριταὶ οὐδὲ ἀπολογία ζητοῦσι παρὰ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, οὐδὲ μάρτυρας, ἵνα μαρτυρήσωσι περὶ τῆς κατ' αὐτῶν κατηγορίας, ἀλλ' οὐδὲ κἂν μικρὰν ἐξέτασιν ποιοῦσι περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως. Πρὸς τούτοις βλέπουσι μὲν τὸ ἄτακτον τῆς ἀγορᾶς πλῆθος ὀρμῶντας ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, κἂν δὲ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐμποδίσαι τὴν τούτων καταδυναστείαν, οὐ μόνον οὐκ ἐμποδίζουσιν αὐτήν, ἀλλ' ἰδίαις αὐτῶν χερσὶ σχίζουσι τῶν ἀποστόλων τὰ ἱμάτια, καὶ προστάτουσιν, ἵνα ῥαβδίσωσιν αὐτούς. « Καὶ συ-
 Π. κξ. 16.
 22.
 » νεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρα-
 » τηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια,
 » ἐκέλευον ῥαβδίσειν. » Ἀφ' οὗ δὲ ἐπὶ πολὺ
 ῥαβδίσαντες κατεπλήγωσαν αὐτούς, τότε ὤρισαν, ἵνα κατακλείσωσιν αὐτούς ἐν τῇ
 φυλακῇ. « Πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς
 Αὐτ. 23.
 » πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν. » Ποία κρίσις ἢ παραλογωτέρα ἢ ἀδικωτέρα, ἢ δυναστικωτέρα ταύτης τῆς κρίσεως; Κριταὶ ἄνομοι, ἠκούσατε τοὺς κατηγόρους, διὰ τί οὐ ζητεῖτε ἀπολογία ὑπὸ τῶν κατηγορουμένων, ἀλλὰ εὐθὺς καταδικάζετε

αὐτοὺς χωρὶς τινος ἀπολογίας; κριταὶ ἄδικοι, διὰ τί πιστεύετε εὐθὺς χωρὶς τινος ἐξετάσεως τῶν κατηγόρων τὰ λόγια, καὶ οὐδόλως ζητεῖτε μάρτυρας τῆς κατηγορίας; κριταὶ δυνάσται, διὰ τί οὐκ ἐμποδίζετε τὴν καταδυναστείαν τοῦ ὄχλου, ἀλλ' αὐξάνετε αὐτήν, σχίζοντες τὰ ἱμάτια τῶν μὴ κριθέντων, καὶ ῥαβδίζοντες τοὺς μηδὲν πταίσαντας, καὶ φυλακίζοντες τοὺς ἀθώους;

Ἐπαυσαν τὴν σήμερον καὶ οὐ φαίνονται εἰς τὰ κριτήρια τῶν εὐνομουμένων γενῶν αἱ τοιαῦται βάρβαροι δημεγερσίαι, καὶ αἱ ἀπάνθρωποι καταδυναστεῖαι, πλὴν ἔμειναν τὰ ἄλλα κακὰ, ὅσα φθειροῦσι τὴν δικαιοκρίσιαν. Ἐμειναν τὰ πάθη τὰ θολοῦντα τὸν νοῦν, καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως ἀρπάζοντα τὴν διάκρισιν· ἔμεινεν ἡ ἀμέλεια, εἰσέρχεται ἡ μεσιτεία, ἰσχύει τῶν συγγενῶν ἡ ἀγάπη, ἐμβαίνει ἡ φιλία τῶν φίλων, ἀναγκάζει τῶν μεγιστάνων ὁ φόβος, ἐνὶ λόγῳ ἐνεργεῖ δραστικῶς ἡ προσωποληψία· προχωροῦσι δὲ μετὰ διαφόρων προφάσεων καὶ ὀνομάτων τὰ ἐκτυφλοῦντα τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν κριτῶν, ἡγοῦν τὰ δῶρα. Ἐνίστε δὲ, φεῦ τῆς ἀτιμίας καὶ τῆς συμφορᾶς, πωλοῦνται οἱ κριταί, καὶ προαγοράζεται ἡ κρίσις· ἐκ τούτου ὁ μὲν πλούσιος σχεδὸν πάντοτε ἐξέρχεται ἐκ τῶν κριτηρίων δεδικαιωμένος καὶ ἀθῶος, ὁ δὲ πτωχὸς κατακεκριμένος καὶ πταίστης.

Ἄλλὰ τί βούλεται, λέγεις, οὗτος ὁ λόγος; Ἄρα γε χρέος ἔχω, ἵνα, ὅταν ἀδικῶμαι, σιωπῶ, καὶ μὴ ζητῶ τὸ δίκαιόν μου διὰ

Λευτ. 16.
18.

τῶν κριτηρίων; τί σκοπὸν ἔχει οὗτος ὁ λόγος; ἵνα κλείσωμεν τὰ κριτήρια καὶ μηδὲν κρίνωμεν, μηδὲ δικαιώσωμεν τοὺς ἀθώους, μηδὲ παιδεύωμεν τοὺς πταίστας; οὐχὶ τοῦτο· οὐκ ἔχει τοιοῦτον σκοπὸν ὁ λόγος, διότι ὁ θεὸς ἐδιώρισε καὶ τοὺς κριτὰς καὶ τὰ κριτήρια. «Κριτὰς, εἶπεν εἰς τὸν Μωϋσῆν, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς ποιήσεις σεαυτῶ ἐν ταῖς πόλεσί σου, αἷς Κύριος ὁ θεὸς σου δίδωσί σοι κατὰ φύλας, καὶ κρινούσι τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν.» Περιεγράφησαν δὲ τὰ ἀνομήματα τῶν ἐναγόντων εἰς τὴν κρίσιν, καὶ τὰ ἀμαρτήματα τῶν κριτῶν, ἵνα σὺ μὲν, ὁ καὶ διὰ μικρὰν ἀφορμὴν σύρων τοὺς ἀδελφούς εἰς τὰ κριτήρια, μάρτυρας εἰς ποῖον κίνδυνον βάλλεις σεαυτὸν, καὶ ἐπομένως προσέχης· ἵνα δηλονότι, πρὶν ἢ ἔλθῃς εἰς τὸ κριτήριο, ἐξετάσῃς ἀκριβῶς τὴν συνείδησίν σου, καὶ καταλάβῃς, τί σε κινεῖ εἰς τοῦτο, τὸ πάθος σου, ἢ τὸ δίκαιόν σου· συμβουλευθῆς δὲ περὶ τούτου μετὰ εὐσεβῶν καὶ φρονίμων καὶ πρακτικῶν φίλων σου· μετὰ δὲ τὴν τοιαύτην ἐξέτασιν καὶ συμβουλὴν, ἐάν μὲν γνωρίσῃς, ὅτι θυμὸς, ἢ φθόνος, ἢ πλεονεξία, ἢ ἄλλο πάθος κινεῖ τὴν καρδίαν σου, ἄπεχε, ἵνα μὴ ἀδίκως κατατρέχων τὸν ἀδελφόν σου, καταπατῆς τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης, ἢ γουν ὄλον τὸν νόμον καὶ τοὺς προφήτας, καὶ ἐπομένως γίνεσαι ἔνοχος τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἐάν δὲ πληροφορηθῆς, ὅτι οὐχὶ τὸ πάθος σου, ἀλλὰ τὸ δίκαιόν σου ἀναγκάζει σε, πρῶτον μεσίτας ἐπιτηδεῖους πακάλεσον, ἵνα παραστήσωσι τὸ δικαίωμα

σου εἰς τὸν ἀντίδικόν σου· ἐάν δὲ ἐκεῖνος μὴ πεισθῆ, σὺ δὲ μικρόψυχος ὢν, οὐ φέρῃς τὴν ζημίαν, τότε, ἐάν θέλῃς, παράστησον αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριο· ἐκεῖ δὲ εἰπέ ἐνώπιον τῶν κριτῶν πάντα τὰ δικαιώματά σου, καὶ μετὰ παρρησίας λάλησον πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, πλὴν μὴ ψευθῆς, μὴ συκοφαντήσης, μὴ κατασταθῆς ὑποκριτῆς, μὴ θελήσῃς φθεῖραι τοὺς κριτὰς διὰ δώρων ἢ ἄλλου τινὸς τρόπου· ἀφιέρωσον δὲ τὴν ὑπόθεσίν σου εἰς τὸν θεόν· αὐτὸς δὲ ὡς προστάτης τῶν ἀδικουμένων, ἐλέπων τὴν δικαιοσύνην σου καὶ τὴν ἐπιεικειάν σου, φωτίζει τοὺς κριτὰς, ἵνα δικαιώσωσί σε καὶ ἐκδικήσωσι τὴν ἀδικίαν σου. «Ἐμοὶ ἐκδική-
12.
19.

» κησιν, ἐγὼ ἀνταποδώσω,» λέγει Κύριος. Ὅπου δὲ οὐκ εἰσὶ χριστιανικά κριτήρια, ἄπεχε ἐκεῖθεν. Τί ἄλλο ἐλπίζεις ἐξ αὐτῶν, εἰμὴ ἵνα ζημιωθῆς καὶ ζημιώσῃς; πρόκρινον, ἵνα ἀδικηθῆς μᾶλλον, ἢ ἵνα ἀδικήσῃς, Οὕτω συμβουλευεῖ σε ὁ θεόφρων Παῦλος· «Διὰ τί, λέγεις, οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί
1. Κορ. 6.
8.

» οὐχὶ μᾶλλον ἀποσερεῖσθε; ἀλλ' ὑμεῖς ἀδικεῖτε, καὶ ἀποσερεῖτε καὶ ταῦτα ἀδελφούς; Ὑμᾶς δέ, ὦ κριταί, τὸ ἱστορηθὲν παράδειγμα διδάσκει τοὺς κανόνας, οὓς ὁ θεὸς ἔδωκεν εἰς τοὺς κριτὰς. «Οὐκ ἐκκλινοῦ-
Δευτ. 16.
19.

» σιν, εἶπε κρίσιν, οὐδὲ ἐπιγνώσονται
» πρόσωπον, οὐδὲ λήψονται δώρων, τὰ γὰρ
» δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ
» ἐξαίρει λόγους δικαίων.» Ὅταν οὖν εἰσέρχησθε εἰς τὸ κριτήριο, μνημονεύετε, ὅτι τότε ἀναβαίνετε εἰς τὸν θρόνον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀναλαμβάνετε τοῦ θεοῦ τὸ

Λευ. 1.
17.

πρόσωπον. « Ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστίν. »
 Ὁ θεὸς κρίνει δικαίως, ἐπειδὴ ἀπαθῆς ὢν,
 κρίνει ἀπαθῶς· ἐπειδὴ οὖν ὑμεῖς, ὅταν κά-
 θησθε εἰς τοῦ κριτηρίου τὸν θρόνον, ἐμφαί-
 νετε τοῦ θεοῦ τὸ πρόσωπον, διώκετε ἀφ'
 ὑμῶν τότε τὰ πάθη· μακρὰν ἀφ' ὑμῶν ὁ
 θυμὸς καὶ τὸ μῖστος, μακρὰν ὁ φθόνος καὶ
 ὁ φόβος, μακρὰν ἡ πρᾶσωποληψία, μακρὰν
 κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐν ἧ κρίνετε, καὶ αὐ-
 τῇ ἡ ἐλεημοσύνη, ἵνα μὴ διώξῃ τὴν δικαιο-
 σύνην. « Καὶ πένητα, λέγει ὁ θεὸς, οὐκ ἐλε-
 » ἦσεις ἐν κρίσει. » Μεσιτείας, δωροληψί-
 ας, ἀδικίας, μηδὲ ἴχνος, μηδὲ σκιά, μηδὲ
 ὑποψία ἔστω. Δικαιοσύνη πανταχοῦ, εἰς

Ἐβ. 23. 3.

τὴν καρδίαν, εἰς τὸν νοῦν, εἰς τὸ στόμα εἰς
 τὸ γράμμα.. « Ζυγὰ δίκαια, καὶ σταθμῖα Λευιτ. 19:
36.
 » δίκαια, καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ἐν ὑμῖν. ἡ: 1. 17
 » Ἐκζητήσατε κρίσιν, λέγει ὁ θεὸς, ῥύσα-
 » σθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῶ, δικαι-
 » ὡσατε χήραν. » Ὅταν ταῦτα ποιῆτε, ὡ
 πόσῃ μεγάλῃ ἀνταμοιβῇ λαμβάνετε πα-
 ρὰ θεοῦ διὰ τοὺς κόπους ὑμῶν. Ἡ τελεία
 ἐξάλειψις τῶν ἁμαρτιῶν ἐστίν ἡ αἰώνιος ὑ-
 μῶν ἀνταπόδοσις. « Καὶ δεῦτε. διαλεχθῶμεν, Αὐτ. 15.
 » λέγει Κύριος· Καὶ εἰάν ὧσιν αἱ ἁμαρτίαι
 » ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ·
 » εἰάν δὲ ὧσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἔριον λευ-
 » κανῶ. »

